

18. apr. 1843

FAKTA

Dato:

18. apr. 1843

Sidetal:

Dagbog B, side 46-48

Dagbogens placering:

Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.

KKS14024

Trykt udgave:

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 171-

172

TRANSSKRPTION

18 April.

Jeg har siden før Juul underviist en Frøken Rosenkrantz¹ i Malning. Det er nu standset, da hun i [overstreget: disse] Dag [overstreget: -e] skal have Bryllup med Kammerjunker Wichfeldt² til Engelstofte. Det var mig virkelig behagelige Timer, da hun baade havde Anlæg og Interesse, og det glædede mig at hun, en Dame af den fine Verden, dog saa ganske gik ind paa Meget af det, jeg i min ubevidste Aandshovmod ansaae for ufordrageligt for "det elegante Publicum". Derfor afgav jeg Publicums Yndest og troede at være tilfreds med faae Venners Bifald, jeg Daare! som kunde glemme at: et hæderligt Navn blandt Medmennesker og at erindres gennem Tiderne, er den stolteste og skønneste Løn, Jorden kan give. Jeg saa, hvor det Sledske og Søde gik glat ned – jeg fornægtede hvert Skridt som fører til denne Dame- og Modeherres Gunst – men oversaae: at Feilen var min, naar man gik mine Arbeider uændsede forbi, fordi jeg ikke forstod at gjøre dem saaledes, at Skjønheden, der havde talt saa mægtigt til mig, ogsaa klart kunne straale tilbage fra mit Billede. Det var dog aldrig endnu den smaalige Forfængelighed, der føler sig miskjendt o s v, der betog mig, men jeg bedrøvedes, naar selve Gjenstanden, der havde grebet mig blev behandlet, en Bagatel; det maatte nødvendig bedrøve mig, for hvem Intet i Naturen •47• er for smukt. Det virkede tilbagestødende, og jeg søgte i en lille Kreds min Verden. Jeg tog Feil og vender ydmyget tilbage til den store Verden, hvoraf jeg er et Led, og hvis Dom ikke ustraffet kan ringeagtes. – Idag sagde jeg Frøken Rosenkrantz Farvel, hun reiser strax efter Brylluppet bort til Laaland. Hun var altid venlig og god mod mig og de bedste Ønsker for hendes fremtidige Lykke havde jeg paa Munden, men intet Ord kunde komme over mine Læber. Jeg saa en lille Bevægelse af den fine Haand, som om den tænkte paa at udstrække sig mod min, der hængte blytung og ubevægelig – Døren lukkedes – inde sad den smukke, unge, dannede, rige, lykkelige Pige og ude stod – den fattige Maler, der dog har seet een Pige, der kunde uden Skjønhed og Rigdom gjøre mig ligesaa lykkelig. [overstreget: Jeg er ung og kan ikke glemme denne ene ihvorvel det maaskee var det klogeste;³] jeg burde maaskee tage Exempel af de herlige Kunstnere, der gjorde Kunsten til deres Elskerinde. Lionardo⁴ var aldrig gift, og Michel Anchelo,⁵ den herlige kraftige Michel Angelo steg efter Sagnet reen som en Jomfru i sin Grav. – [overstreget: Aarene ile hastigt hen og Tiden vil ogsaa blege LMN's Billed i min Sjæl. Hun var den Eneste af de Mange, der gjorde Indtryk paa mig; men heldigvis har hidtil Bevidsheden om egen Svaghed været saa stærk, at den har gjort det utænkeligt, at jeg skulde røbe denne mine Følelse for nogen anden end min Dagbog.⁶] Den skal en- •48• gang, naar den gamle Pebersvend har lukket de smaae, daarlige Øine, fortælle, at ogsaa han en gang var ung og drømte om Lykke paa Jorden. Men disse Drømme gjemte han, som syndige Tanker han maatte skjule, gjemte dem

til han forsilde maatte begræde sin Forsagthed. –

¹ Warinka Frederikke Louise Rosenkrantz (1822-1908), datter af amtmand Niels Preben Rosenkrantz og Karen Elisabeth f. Klingberg.

² Jørgen Wichfeld (1800-1888). Parret blev gift 18. april 1843.

³ Denne passage er bortcensureret, antagelig af Louise Neergaard.

⁴ Leonardo da Vinco (1452-1519).

⁵ Michelangelo Buonarroti (1475-1564).

⁶ Denne passage er bortcensureret, antagelig af Louise Neergaard.

18 April.

Jeg har siden for første gang været en Fælle med
senkrantz i Malming. Det er min standard,
da him i disse dage skal have Bryllup med Kam-
merjunker Wichfeldt til Engelsøft. Det var mig
isærlig behagelige Tinner, da him havde havde Anlag
og Interesse, og det glædede mig at him, en Dame
af den fine Vorden, dog saa ganske gik ind paa
Meget af det, og i min indvirkende Aendshavne
ansæe for isærligst for det elegante Piblicum.
Derfor afgav jeg Piblicums Yndest og traede at være
tilfreds med paa Nimmers Dialekt, og daare! som
kunde glemme at: et hæderligt Navn blandt Med-
mennesker og at erindres gennem Tidene, er
det stæreste og skønneste Løn, Jorden og Kan give.
Jeg saa, hvor det Gledske og Lede gik glet ned - og
foragtede hvert Skridt som fører til denne Læse-
og Madske - Ginst - men oersæ: at Feilen
var min, naar man gik mine Arbeider indbo
so forbi, fordi jeg ikke forstod at give dem særlige,
at Skjønheden, der havde talt saa meget til mig,
ogsaa klædt kunne stræle tilbage fra mit Billede.
Det var dog aldrig endrin den smælige Forfølgel-
hed, der pæler sig mig kjendt osv, der betog mig,
men jeg bedrøvedes, naar selve Gjenstanden, der hav-
de grebet mig blev behandlet, en bagatel; det maatte
te uendelig bedrøve mig, for hvem Antet i Naturen

er for smaat. Det virkede tilbagestødende, og jeg sagde
i en lille Kreds min Venden. Jeg tog feil og sender
udmattet tilbage til den store Venden, men jeg er sket,
og hvis den ikke indtræffet kan ringes agtes. — Jeg
sagde jeg Takken af en kranke Færd, min vises straf
efter Kongeligst bød til Laaland. Min var altid venlig
og god mod mig og de bedste Gæster for hendes frem
tidige Lykke havde jeg fra Minde, men intet And
kunde komme over mine Læber. Jeg saae en lille Be
vegelse af den fine Klæde, som om den tænkte paa
at indtrække sig mod mig, der hængte blytung
og ubehagelig — Døren lukkedes — inden sad den smæk
ke, unge, dannede, rige, lykkelige Pige og ind, stod —
den fattige Maler, der dog har seet en Pige, der
kunde inden Skjæbnen og Nidom gøre mig ligesaa
lykkelig. Jeg ringede på døren og hørte en stemme
der sagde: "Hvad vil du?" — Jeg svarede: "Jeg vil
maaske tage Eksempel af de herlige Kunstnere, der
gjorde Kunst for deres Elskvinder. Din ande var
aldrig gift, og Michel Angelo, den herlige kraftige
Michel Angelo steg efter Sagnet ned som en
farn for i sin Grav. —" —

gang, naar den gamle Pehersvend har lukket de
smaa, daarlige Pine, fortælle, at ogsaa han en
gang var ung og drømte om Lykke paa Jorden.
Men disse Drømme gjemte han, som sigd'ig
Tanker han maatte skjule, gjemte den tid han
fonsilde maatte begrebe sin Forsagthed. —

20 April

Jeg sad idag ved mit Staffeli malende paa et lille Bille-
de, som jeg selv vil beholde: Mdsigten fra min Bank ved
Steenbunken i mine Fæddres Plads paa Frederiksberg.
Jeg drømte mig tilbage paa denne min Gudbingsplads,
hvor jeg saa tit glædede mig over Vildgjæsserne ved Løved-
den, hvor jeg saa tit betragtede de fjerne Flyvesandsbænk-
er ved Tisvilde — som jeg saaledes sad hem i Møder og til mig,
og derhjem saa Maleriet stød. Tænerne kende: Piist.
Jeg var seligt at kenne ved sit Arbejde ved de saadanne
Fælelser, disse Tæner var en skønnere Løn end Alvor-
døer. Velsignede Moder! Giv skjenke Dig et langt Liv!
Naar Du engang gaar til Alville, da er det Bødsel borte fra
mig, Du er min trofasteste Elskerinde, som Du er den
Eneste — Du er mit Münster ved Din Fromhed og Tænder
og Du er det, vil Verden blive mig gruelig ad, jeg maa
jo selv nu, da Du daglig opliver mig ved Din Hjertelighed,
tit søge efter dens Deilighed; det er ikke meer som før, da
Naturnes Skjønheder var mig en evig vislende Kilde, hvor
af jeg hver Dag, hver Time ista Fryd — nu maa jeg lede
efter Glæde og den vil de med Dig. Du seer mit
Alvor, men trøster mig ikke med Løf- og maal om jeg
er sig eller om noget er gaaet mig i nær — Du forstaaer at
jeg kan være lykkelig, og kan være lykkelig, ved mit Tænder.